

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עזריאל 43 ב"ב

בשעה 20:00

בית נאמן

יום חמישי כ"א באדר ב' התשע"ן

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה
או בקו בית נאמן:
079-9270505

א. ללמוד ולחדש בתורה. ב. "חצר אינה צריכה בדיקה" - הסבר דברי הרמב"ם בזה. ג. ביאור דברי הרמב"ם "כל האוכל חמץ אפילו כל שהוא, עובר בלא תעשה, שנאמר: לא יאכל חמץ" - ההבדל בין "יאכל" ל"יאכל". ד. עם כל המפרשים, יש חידושים שמחכים רק לך. ה. אין דבר גרוע בעולם מאיבוד הזמן!

כשאתה לומד אתה מתחבר לדורות דורות עד משה רבנו

א. 1 עוד מעט פסח, כל אחד ואחד מכם יקח מסכת, כל אחד לפי כוחו - מסכת קטנה או מסכת גדולה. אבל מי שילמד מסכת ולא יחדש בה כלום, חבל על הלימוד שלו [שיכול להיות באיכות יותר]. אחרי מאה ועשרים שואלים את האדם: מה למדת? מה עשית? רבי נחמן מברסלב אומר (עיין בשיחות הר"ן) שיחה כ"ה) שזה כמו השרים הגדולים שאומרים: "אני הייתי בשוויץ", "אני הייתי בקנדה", "אני הייתי במקום פלוני", הבאתי משם סחורות, הבאתי משם דברים, עשיתי כך וכך. אבל אם יבוא אחד ויגיד "אני הייתי פה והייתי שם פה..." וישאלו אותו: "ומה הבאת בידך?" ויאמר: "שום דבר". יאמרו לו: נו, באמת, למה הלכת? סתם לבזבז כסף, לקנות כרטיסי נסיעה?! אותו דבר בלימוד התורה, אדם צריך לומר: "הייתי במסכת הזאת ומצאתי קושיא יפה", "מצאתי הערה יפה", "מצאתי תירוץ לקושיית הרש"ש", "מצאתי הסבר לדברי התוספות". כל זה פנינים ומרגליות, העולם לא יודע כמה זה חשוב. תקחו דוגמא, אם אדם מצא איזה חידוש בדברי אריסטו - להבדיל - הוא כותב את זה בספר?! "אריסטו כתב לפני אלפיים שנה כך וכך"? "הספרים שלו אבד עליהם כלל". (הם נמצאים היום). 3. אבל כשאדם לומד תורה, זו אחרת, יש בה רעננות ויש בה חיות. אם היה אפשר לראות את מלאכי השרת שנבראים מלימוד התורה, היינו רואים אותם - רכב אש וסוסי אש סביבות אלישע וסביבות כל מי שלומד תורה! (ע"פ מלכים ב', ב', י"א).

1. דרשה זו נמסרה ע"י מרן רבנו שליט"א ביום חמישי כ"א באדר ב' התשע"ו בהיכל לשיבתנו הקדושה "כסא רחמים" - ישיבה גדולה, ובתחילה נכתבה ונערכה ע"י האברכים היקרים הר"ה רבי דוד חזקוני ורבי מתנאל מימון הי"ו ושכמ"ה. ושוב נמסרה לידינו להגהה ועריכת העלון. המערכת.

2. אני אגיד לכם בדיוק מתי הוא חי, הוא היה רבו של אלכסנדר מוקדון, ואלכסנדר מוקדון היה בשנת שלושת אלפים תמ"ח. התימנים מונים היום - אלפיים ושלוש מאות ועשרים וחמש לשטרות - "בשכ"ח לשטרות" ככה הם כותבים: "לך" בשכ"ח לשטרות. מי שלא יודע מה זה "לך", חושב, מה זה? מלקות?! אלא זה ר"ת: לישועתך קויתי יי. "בשכ"ח" - אלפיים ושלוש מאות ועשרים ושמונה. "לשטרות" - לשטרות. ואת מנין השטרות מתחילים ממזמן שאלכסנדר מוקדון בא לארץ ישראל, השתמש בזה אלף שנה ויותר, והתימנים משתמשים בזה עד היום הזה. ואריסטו היה באותה תקופה.

3. פעם ראיתי בספר "התלמוד ומדעי התבל" (זה ספר שאבא קנה אותו בשנת תש"ג, המחבר תלמי חכם גדול וירא נשים. מביא שם מאה ושנים עשר ענפים של חכמות בדור שלו, לפני שמונים שנה, הספר נדפס בשנת תרפ"ח. ולכל ענף וענף הוא מוצא מקורות בתלמוד. לא לכל הדברים כמובן, אבל כמה דברים שחושבים שנחדשו, מוצא אותם במקורות שלנו). והביא (שער ב' אות א') מאמר על "ג' מדות שהתורה נדרשת בהן" שכתב במקום אחר, יש הרבה מהמשכילים ששואלים, הרי "ג' מדות אלה כבר קבע אותם אריסטו בספרו על ההגיון? והמחבר עונה על זה, השכל - ההגיון זה אותו דבר, רק שזה השתמש בו לדברים בטלים וזה השתמש בו לתורה, זהו. ואני הייתי מעוניין לברר זאת, יש לנו בחור שלמד בשיטה (ועד היום קובע עיתים לתורה, והוא מוסר שיעורים בגמרא ב'דף היומי' במושב זמרת, ומניח תפלין של רש"י ורבנו תם, פעם לא היה מכסה את הראש בטלית, ועכשיו הוא מכסה, וקורא חק לישראל' (הכלל), והוא נמצא גם בעניינים האלו. אמרתי לו: אתה יכול להוציא לי מה כתב אריסטו? שאל: באיזה ספר? פתחתי עוד פעם את הספר "התלמוד ומדעי התבל". וראיתי שהספר של אריסטו נקרא "אורגאנון". אמרתי לו: תביא לי אורגאנון. הביא לי כמה דפים. חיפשתי י"ג מדות וי"ג כללים וכלום, "אין שם איש וקול אדם, כי אם הסוס אסור והחמור אסור ואהלים כאשר המה" (מלכים ב', ז', י'). כתבתי בגליון של הספר [התלמוד ומדעי התבל] איפה י"ג מדות? אין שם שום דבר. (יש להבדיל ספר "מילות ההגיון" של הרמב"ם, שהוא מיוסד פחות או יותר על הכללים של "הלוגיקה" - ההגיון).

ממשה רבנו ועד היום. תשובה של 'ביע אומר' מתחילה מהמשנה וגמרא, בבלי וירושלמי, גאונים, הר"ף, הרמב"ם, רש"י, חכמי צרפת, חכמי אשכנז וחכמי ספרד, עד שמגיע לאחרון שבאחרונים, והמסקנא - כמעט תמיד - עולה מאליה. זה חשוב ביותר. ותדעו לכם! אל תאמרו "דשו בדבר הזה כבר מאה אחרונים", יש דבר שמחכה רק לך! איך שרים בפסח? "לך ולך, לך כי לך, לך אף לך, לך ה' הממלכה"... כי כך מיועד החידוש הזה!

האם העופות מצויים רק באמצע החצר?

ב. יש חידוש שמזמן אמרתי אותו ברמב"ם הלכות חמץ ומצה. הגמרא בפסחים (דף ח' ע"א) אומרת: "חצר אינה צריכה בדיקה, מפני שהעורבין מצויים שם". והמשנה שם (בדף ט' ע"א) אומרת: "אין חוששין שמא גררה חולדה מבית לבית וממקום למקום, דאם כן מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף". רש"י אומר: "ולאו חצר ממש קאמר, אלא כל בתי החצר קרוי חצר". מה הוקשה לרש"י? הרש"ש הסביר, מה יש לחשוש מחצר לחצר בכלל? הרי למעלה אמרנו שבחצר העורבים מצויים ולא צריך לבדוק שם?! לכן רש"י תירץ שלא דווקא חצר, אלא כל הבתים נקראים חצר, כל הבתים חצר אחת. הרמב"ם לא כתב בדיוק את לשון הגמרא, אלא כתב כך (פ"ב מהלכות חמץ ומצה ה"ד): "ואמצע החצר אינו צריך בדיקה, מפני שהעופות מצויים שם". המפרשים אמרו: מה זה "אמצע" של חצר? ובצדדין צריך בדיקה? אז הסבירו שהעורבים "מסכנים" לא רואים טוב, רואים רק את האמצע, אבל שם בפניה מתחבא איזה חמץ ולא רואים אותו. ראיתם פעם עורבים כאלה?! העורבים אוכלים את הכל. היונים והעורבים כך דרכם. 4. כשהיינו צועדים בשבת מהבית לבית הכנסת אתה רואה שבכל גרגיר וגרגיר הם מבחינים - הגרגיר הזה ראוי לאכילה? נפסל מאכילת הכלב?... זורקים אותו, ואם לא, אוכלים אותו. למה העורבים לא יכולים לאכול סביבות החצר? ועוד, אם הרמב"ם חידש את הדין הזה מלבד, למה ישתמש בלשון כזו? שיאמר: "חצר אינה צריכה בדיקה, ויראה לי דוקא אמצע החצר, אבל סביבות החצר צריכה בדיקה". הגמרא אומרת חצר, והוא אומר "אמצע של חצר"?

4. ביום שבת תענוג לראות את היונים. למה? בימי החול הם שומעים את האוטובוס הראשון או המכונית הראשונה על הבוקר, ומיד הם מתחבאים. אבל ביום שבת הם הולכים בנחת, כמו שהלכו אבות אבותיהם לפני שהמציאו את המכוניות... אני הייתי הולך להתפלל בבית הכנסת 'אסתר המלכה' בשבת, ורואים יונה אחת עומדת באמצע הדרך, כמו איזה שוטר: "אני כאן! אף אחד לא יאמר לי כלום!"... ביום שבת בבוקר יש אור מיוחד. אתם יודעים איפה כתוב שיש אור מיוחד? ראיתי פעם פירוש (בזוהר שמות דף קל"ז ע"ב), "השמים מספרים כבוד א-ל" (תהלים י"ט ב), "מספרים" מלשון ספיר - "כמעשה לבנת הספיר" (שמות כ"ד, י'). אתה פותח את החלון ביום שבת ומסתכל בשמים, השמים מוארים, לא כמו כל יום. אפשר לפרש בדרך הטבע, כי כל יום יש ענן ועשן של אוטובוסים וכאבי ראש, משעה חמש כבר מתחילים לטרוט לך על הראש... אבל בשבת אין כלום. אבל יש אור מיוחד. כנראה שהיונים גם כן מרגישים את זה. הרב בא ג'ד שיהיה בריא, מצא באיזה ספר שהיונים לא מלקטים מן המחובר ביום שבת, יודעים שבת היום, לוקחים רק מהתלוש. אני יודע אם בדקו את זה, וראו שזה כך. אולי בשעת הדחק כשיש "פיקוח נפש" הם תולשים גם בשבת...

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:16	18:28	19:10 י-ם
17:33	18:30	19:07 ת"א
17:22	18:30	19:06 חיפה
17:33	18:30	19:07 ב"ש

"כי מי יאכל ומי יחוש"

ג. **עד שעלה בלבי פירוש אמת**, ואיני יודע אם יש עוד מישהו שפירש כך. "חצר" שהרמב"ם מתכוין היא לא כמו ה"חצר" של הגמרא. **חצר של הרמב"ם בערבית נקראת "חוש"**. הרמב"ם היה חושב בערבית ומתרגם לעברית, כמה פעמים אתה מוצא מלה סתומה וחתומה, תתרגם אותה לערבית - והכל ממש מואר. המלה "חצר" בערבית, היא לא רק האמצע, אלא הכל, **כולל החצר שבאמצע וכל הבתים שמסביב**, כל זה נקרא "חצר" 6. ולכן אם הרמב"ם היה כותב "חצר אינה צריכה בדיקה" מה היינו מבינים? שלא צריך לבדוק את הבתים בכלל, כי "חצר" כולל את הכל. אל תבדוק כלום, הרמב"ם פטר אותנו מהבדיקה, (איך אומרים האשכנזים? "הרמב"ם הציל את המצב"...), כי הוא אמר "חצר אינה צריכה בדיקה", וזה לא נכון. לכן כתב "אמצעה של חצר". ה"חצר" כוללת את כל המבנה, מכאן ומכאן יש בתים, ויש חצר באמצע לכל השכנים ולכל הדיירים 7, אם כן **"אמצע החצר" של הרמב"ם שווה ל"חצר" שכתובה בגמרא**, לדוגמא, הרמב"ם כותב בחיבור (ריש פ"ג מהלכות שקלים) שבתקופת ר"ח אדר כיון שכולם רוצים חצאי שקלים, בשביל לתת אותם למחצית השקל. לכן אדם **שמצרף** שקל לשני חצאין, עליו להוסיף עוד קצת, וזה נקרא "קלבון". מה הכוונה **"מצרף"** שקל לשני חצאין? הרי הוא לא מצרף, אלא הוא פורט? הוא לוקח שקל והולך לשולחני ואומר לו: תן לי בבקשה שני חצאין. ואומר לו השולחני: לא אתן לך שני חצאין בסתם, עכשיו אני צריך להם יותר, משום שאנשים מעוניינים בחצאי שקלים. לכן אם אתה רוצה שאני אתן לך שני חצאין, תוסיף לי עוד קצת. המלה "מצרף" היא לא בסגנון שלנו, בדרך כלל פירושה **מחבר**, אבל אצל הרמב"ם "מצרף" כמו בערבית. חבל שאתם לא יודעים ערבית, (ניתן לכם שיעור בערבית? וגם שיעור בעיבור ובדקדוק ובעוד הרבה נושאים שאני יכול ללמד אתכם...) אבל מי שבכם שיוודע ערבית יודע שלפורט כסף זה נקרא **"צרף"**, ולשולחני קוראים **"צראפי"**. כשהרמב"ם אומר "מצרף שקל לשני חצאין", כוונתו לפרוט שקל לשני חצאין. כי הרמב"ם חשב בערבית ולקח מלה בעברית הדומה לה, אפילו שזו לא בדיוק.

6. וראיה לזה מהבן איש חי מהלכות בדיקת חמץ (פרשת צו שנה א') בסעיף הראשון שלו אומר: "כל החדרים והבתים **שבחצר**". וגם בפרשת ראה (ש"א אות ז') כשמדבר על חינוך הבית, אומר: לאו דוקא אם עושה בית שלם, "דהיינו החצר וכל חדריו", עליו לעשות חנוכת הבית. כלומר המלה "חצר" כוללת הכל, את הבתים והחצר.

7. מי שרוצה תלות כביסה, מי שרוצה לכבס משהו, מי שרוצה לעשות דברים שלא נאה לעשותם בבית, עושה אותם בחצר.

הרמב"ם לא חידש שום הלכה, אלא הוא דיבר בשפה שיבינו אותו. [וע"ע בספר ה'נסי ח"ב עמ' תקנ"ג].

ההבדל בין "יאכל" ל"יאכל"

ד. יש עוד משהו, הרמב"ם (פ"א מהלכות חמץ ומצה ה"ז) כותב: **"כל האוכל חמץ אפילו כל שהוא, עובר בלא תעשה, שנאמר: לא יאכל חמץ"**. איך לומדים את זה? הרי תמיד אכילה בכזית, איך לומדים מ"לא יאכל חמץ" לאוכל כל שהוא? המפרשים נתקשו בזה, ויש מי שאמר שבכתב יד זה לא מופיע. (ראיתי את זה בקובץ "שנה בשנה" תשמ"ב עמוד ר"ץ) 8. המפרשים מתקשים מה המקור שלו. הגאון המלבי"ם בפרשת צו מצא מקור לזה בתורת כהנים (סימן ל"א). ה'תורת כהנים' כתב על מלת **"תאכל"** (ויקרא ו' ט') - אפילו כל שהוא. ואמר המלבי"ם שם: נבוכו המפרשים על הרמב"ם בהלכות חמץ ומצה, והנה התבאר שיש לו יסוד בספרא ("ספרא" פירושו 'תורת כהנים'). ע"כ, ואני מצאתי - לפני הרבה שנים - בהלכות טומאת אוכלין (פ"ד ה"א) שהרמב"ם אומר אפילו אוכל שהוא פחות מכזית מקבל טומאה שנאמר: **"מכל האוכל אשר יאכל"** (ויקרא י"א, ל"ד) כל שהוא. אבל אינו מטמא אחרים עד שיהיה בו כביצה. הרמב"ם חידש ששיעור כביצה זה לטמא אחרים, אבל לקבל טומאה בעצמו, אפילו כל שהוא. ומה המקור? שכתוב **"אשר יאכל"**. אז שני המקורות ברמב"ם בהלכות פסח ובהלכות טומאה הם מאותו טעם, שכתוב **"יאכל"** ופירושו כל שהוא. ואם תקשה הרי תמיד אנחנו יודעים ש"יאכל" פירושו בכזית? **יש הבדל בין "יאכל" ל"יאכל"**. "יאכל" פירושה **שהאדם אוכל**, אם אדם אוכל טפה - משהו קטן, זה לא נקרא שהוא "אוכל", אלא שהוא "טועם" 9. כי "אוכל" משמע אוכל שיעור חשוב, ומה הוא השיעור החשוב הקטן ביותר? כזית. אבל כשכתוב **"יאכל"** זה חוזר על הדבר הנאכל, לא חשוב אם אכלת כזית או פחות מכזית, הוא נאכל, כשנאכל הוא עבר מן העולם. וזו כוונת הרמב"ם ש"יאכל" פירושו אפילו כל שהוא.

עם כל המפרשים יש חידושים שמחכים רק לך

ה. **כך צריך ללמוד את הרמב"ם**. אל תחשוב כבר יש לנו 'מגיד משנה', 'כסף משנה', ו'לחם משנה', 'משנה למלך', 'שער המלך' ועוד כמה ספרים שכולם קוראים לרמב"ם בשם **"מלך"** 10. אבל לפעמים כל המלכים האלה ה'משנה' וה'לחם' וה'כסף' וה'שער' 11, יש דברים שלא כתבו עליהם, לא נגעו בכל. **יש עוד דברים שמחכים לכל אדם ואדם. ובתנאי שילך ישר!** הרמב"ם מלמד אותנו איך הולכים ישר - **"והלך ישר כאשר עשהו האלקים"** (פרק י"ג מהלכות שמיטה ויובל הלכה י"ג). למה הוסיף "כאשר עשהו האלקים"? כי **"והלך ישר"** - אני חושב שאני הולך ישר, כל אחד יגיד שהוא הולך ישר. ובאמת הישר שלך הוא לא ישר אמיתי, אתה מְזַגְג ואתה אומר "אני הולך ישר!" לא, תלך ישר כמו שעשה אותך האלקים, בלי חכמות, בלי חוכמס... ישר! **אם תלך ישר, תמצא המון דברים שנועלמו מעיני הקודמים**. למה נעלמו? כדי שיהיה לך מה להתגדר בו. אדם לומד גמרא, אם לומד בצורה של "עקר ועקרה" (דברים ז', י"ד) - הרב אומר מלה, והתלמיד משלים מלה. "כן, הלאה תמשיך", "חזק וברוך!"... היום כשרוצים להגיד "ווארט" או איזה דבר תורה, נותנים איזה מוסר, זה הכלל? שמונים שנה לומדים ואין לך איזה חידוש אחד, הלכה אחת, הגהה אחת, קושיא אחת, תירוץ אחד, הערה אחת? אסור להיות כן!

8. מוציאים את זה אנשי הרבנות הראשית. לא בדיוק הרבנות הראשית, אלא קצת מפד"ל וקצת הרבנות הראשית, **רבי אהרן לוי פיצ'ניק**, היה עורך לוח שנה לפני הרבה זמן, עכשיו מישוהו אחר עורך את לוח השנה.
9. כמו בסיפור של שאול ויונתן, שאול החרימ כל מי שיאכל בזמן המלחמה, ויונתן טבל ביערת הדבש וטעם מעט ואמר: "דאו נא כי אורו עיני, כי **טעמתי** מעט דבש הזה" (שמואל-א' י"ד, כ"ט). מה זה "טעמתי"? כל שהוא.
10. אף אחד לא יודע למה נקרא הרמב"ם מלך, **הרב אהרן פויפר** זכורנו לברכה אמר לי (בדרום אפריקה בשנת תשנ"א): אני קורא לרמב"ם **"מלך התורה שבעל פה"**, כי הוא נתן לנו את כל התורה שבעל פה, הגיש אותה לפנינו. לא נמצא חכם כזה. כל אלה שלפניו או שלאחריו, כתבו בהלכות הנוהגות בזמן הזה, ואם הביאו את ההלכות שנוהגות לעתיד לבוא, לא הביאו הלכות של אמונה. של חשיבה, ואם הביאו, לא הביאו איך מוונים תרי"ג מצוות, לא הביאו "עיקרים" של האמונה. **הרמב"ם עשה את הכל, מתחילת התורה, ממש מאל"ף בי"ת** - י"ג עיקרים, תרי"ג מצוות, הלכות תשובה, הלכות דעות, הלכות יסודי התורה, הלכות דרך ארץ, הלכות תלמוד תורה, הכל. בא אחד ושאל אותי: למה מרן לא כתב הלכות לשון הרע? עניתי לו: בגלל שהרמב"ם כבר כתב אותם. למה יחזור עליהם? יעתיק את הרמב"ם מלה במלה? אמר לי: למה הוא לא כתב הלכות של ה'חפץ חיים'? "חזק וברוך"... למה לא יכתוב הרמב"ם הלכות של 'בן איש חי'? ושל 'כף החיים'?... אין לדבר סוף. ההלכות הפשוטות ידועות ברמב"ם, מרן בלהשלים דברים של הלכה למעשה שנחלקו בהם הראשונים, ומכריע פעם כהרמב"ם ופעם כהרא"ש. ודברים שהם פשוטים מה יש לו לכתוב אותם? הרמב"ם כתב את הכל. לכן **הרמב"ם נקרא "מלך"**.
11. יש עוד ספר 'זיקת המלך'. ויש עוד ספר שבילדותי חשבתי לחבר על הרמב"ם - **'שרביטו של מלך'**. היה לי חלום, עכשיו יש לי הגהות, הגהה פה הגהה שם.

בשורה טובה לשוחרי התורה!

לחג הפסח

הגדה של פסח כולל שיר השירים עם תרגום עם פירוש למרן רבי רחמים חי חויה הכהן זצוקל עם הגהות של תלמידו הרה"ג רבי רפאל כציר צבאן זצוקל במהדורה חדשה ומתוקנת עם הוספת רבות.

לימי ספירת העומר וחג השבועות

חלק א' - ביאור על מסכת אבות ודרשות במעילת התורה

חלק ב' - פירוש על משלי, מגילת רות, וכן אזהרות לחג השבועות

להזמנות:

מוסדות חכמת רחמים: 08-6727523 (שלוחה 6)

בני ברק: חנות ספרים של ישיבת כסא רחמים שזיאל 26.

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ **רבי בנימין הכהן בן מבירכה** זצ"ל.

מחדש תידושים

1. **אבא היה דוחף וממירץ אותנו לחדש חידושים.** הייתי בגיל שבע, ולמדנו תוספות במסכת בבא מציעא (דף נ"א ע"ב), הם הקשו קושיא אחת בדיבור הראשון (ד"ה הכא), ותירצו אותה בשלושה תירוצים. אחר כך בדיבור השני (ד"ה אבל) הקשו קושיא דומה לה, אמר לי אבא: תנסה אם אחד התירוצים של מעלה יועיל גם פה. נסיתי את הראשון, לא הולך. נסיתי את השלישי, לא הולך. נסיתי את השני והולך. אבא אמר לי: הנה, **זה חידוש!** אכתוב לך אותו. ואיזו שמחה היתה כשכותבים לאדם את החידוש. היום לא יודעים להעריך חידושים של גמרא. חושבים שחידושי גמרא זה דברים בטלים. רק לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא... וגם את זה לא מעריכים, אלא בתנאי שתעשה איזה חידוש כזה מפוצץ הרים, ותמצא איזו קולא חדשה... אתם יודעים מה אחת הקולות ששמעתי לאחרונה? שאפשר לעשות טוסט בשבת! להכין את המכשיר הזה שקוראים לו 'טוסטר' מערב שבת, אבל לא שיתחיל לעבוד מערב שבת, אלא תשים אותו עם 'שעון שבת' לזמן שאתה רוצה להכין את הטוסט. מתי יתחיל לפעול השעון, בשעה עשר ורבע? בשעה עשר תכניס את הפרוסות, לחם עם גבינה וכל טוב שבעולם, ואחר כך בשעה עשר ורבע יעבוד לבד, וכך הנה ברוך ה' "שלא חיסר בעולמו כלום, ונתן לנו טוסט עם גבינה שנעשה בשבת ליהנות בהם בני אדם..." הו, איך היינו חיים פעם בלי טוסט?...! או ואבוי! איך אפשר? אם נכתוב טוסט בלי אותיות הניקוד זה **טסט** בגימטריא 78 כמנין **לחם**. 'המוציא לחם מן הארץ' "המוציא טוסט מן הטוסטר"... אם לא תאכל טוסט מה יקרה לך?! וכן במקרה שצריך **לחמם את הלחם בשבת**, אפשר לחמם מרן (סימן רנ"ג ס"ה) כותב שישים אותו על קדירה, וזה מתחמם טוב מאד. רק תחכה עוד חמש דקות, מה יכול להיות? תשים אותו מוקדם, והוא חם וטוב. בא חכם אחד ואומר: הקורא יחליט, אם הוא רוצה עונג שבת, ישים אותו על הפלאטה ישירות. ואם הוא רוצה להחמיר, ישים אותו על הקדירה. אני על רוצה להחמיר, תשים אותו על הפלאטה ומה יהיה? תשכח אותו קצת ויהיה לך שרוף... **"שרופה** באש כסוחה מגערת פניך יאבדו" (תהלים פ', י"ז). בבשיל מה לשים על הפלאטה ישירות?! מישוה אחר גם כן כתב שאפשר **להפעיל 'גראמפון' בשבת** (איך קוראים ל"גראמפון" היום? כמו 'סייפ'). נפעיל אותו בשבת שישמיע לנו שירים בשבת על ידי 'שעון שבת', הרי שעון שבת מתיר לנו את הכל. "שוקיו עמודי **שש** מיוסדים על אדני פז" (שה"ש ה' ט"ו). **"שש"** ראשי תיבות **שעון שבת**... אנחנו נכין את ה'שעון-שבת' שיהיה לנו בדיוק אחר שנגמור ברכת 'המוציא', כדי שלא יפריע לנו בקידוש ובהמוציא... ומיד אחרי שבירכנו 'המוציא', 'הגאון הגדול' יתחיל - "יהי כנגן המנגן ותהי עליו יד הטכנולוגיה", לא "יד ה'"... (ראה מלכים ב' ג', ט"ו), ויתחיל לשיר לך "כי אשמרה שבת". אדם עובר על יד הבית, שומע את השירים ואומר: מה זה כאן?! **רשעים! פושעים!** **מחללי שבת!** יגידו לו: לא, לא, זה מוכן מערב שבת... מה אומר המכשיר? "כי אשמרה שבת א-ל ישמרני", מכשיר שכמוך שומר שבת?! רשע בליעל! מה אתה אומר "כי אשמרה שבת"? ואם אחר כך יתקלקל, והרבה פעמים קורה כך שמסתובב ומסתובב... אוי ואבוי! בואו נחפש איזה גוי. נגיד לגוי: תנתק! והוא לא מבין מה זה "תנתק!", אז נגיד לו: "תעשה ככה! מה אתה טמבל?!", ונאמר: נכון שאמירה לנכרי שבות, אבל אמירה לחמור אינה שבות... למה לך כל הצרות האלה? ה' לא חנן אתכם בקול יפה?! **תשירו!** יש כמה שירים יפים ששרים אותם בלי מכשיר, וכל כך מעודדים ומעוררים את הנפש. משמחים את האדם. בסעודה שלישית בשבת אל תשירו "וראה בנים לבניך" פעם, פעמיים... שלוש... לקחת איזה פסוק ולשיר ולשיר, מה, אין לכם שירים?! אין

12. מי שרצה, שיבוא פעם לשמוע שיר **מרי ליאור כהן** (חתני) שיהיה בריא, ויקליט אותו ותלמדו. הרי הוא מזרע הלוויים, הכהנים מזרע הלוויים, והלוויים נייחנו בקול ערב, ובכורו ה' יש לו קול ערב. גם ר' **אלחנן** (נכדי) יש לו קול ערב, רק שהוא ביישן "נחבא אל הכלים"... אבל פעם אחת תוציא אותו בחול שישיר לכם, ותקליטו ותלמדו.

לכם כלום?! קול יבש?! צריך ללמוד לשיר, וצריך לטעום טעמה של שירה.

אין דבר גרוע בעולם מאיבוד הזמן!

ז. תלמוד מסכת, תלמוד בחיבה, תלמוד באהבה. אל תרגישו כשיוצאים לחופש - אה! אה! איזה עול היה עלינו, איזה חורף קשה, קל וחומר שיש בו אדר א' ואדר ב', רחמנא ליצלן... טוב שלא עשו לנו אדר ג'... לא כך, ההיפך! **כל יום שלומדים בישיבה אתם יכולים להתעלות!** לאו דוקא בשיעור, אלא כל רגע. תלמוד שכל רגע חשוב. **אין דבר גרוע בעולם מאיבוד הזמן!** הזמן זה הדבר הכי טוב שה' נתן לאדם. **מה נהנה הגאון מוילנא מהזמן?** אפילו אור השמש לא היה לו! היה סוגר את החלונות, ומדליק נרות בעיצומו של יום. הוא נהנה מהשינה? ישן שעתיים ביממה. הוא נהנה מהאוכל? אוכל שני כזיתים, כזית בבוקר וכזית בערב, והיה בולע אותם. אז מה הוא כל כך אוהב את הזמן עד שכתב: **"הזמן הוא ריע האדם ואהובו"** (ליקוטים לסד"צ בסופו). אכן שלמה א', ח' בהערה)? אלא הזמן זה החבר שלך! כמה שתוכל בימי הנעורים להכניס ולהכניס וללמוד וללמוד - תלמד. **הרב עובדיה אומר: למה נקרא "בחור"? כי זה מבחר הימים שלך. אל תבזוז אותם!** כל רגע שתלמד, אשריך ואשרי חלקך.

דועה נאמן

אגרות ומכתבים ממרן ראש הישיבה שליט"א
סגולות לישועה ולעין הרע

ללמוד תורה לבד

בס"ד, יום כ"ח טבת התשמ"ח
לכבוד ידידנו היקר הרה"ג ר' חיים רבי הי"ו, חולון.
שלום וברכה!

מאשר קבלת מכתבו אתמול עם... עבור הפדיונות. נא להודיעני מה שלומי של א.מ. (כמדומני) שנעשה לו פדיון בשבוע העבר, ואם הטיפול הרפואי הצליח. יה"ר שנשמע ונתבשר בשורות טובות.

עשיתי פדיון לגב' ולתניוקה ר. ח. בת ד., וזכות רחב"ד (אתם ראשי תיבות) תגן
עליה בעה"ו ולא תצטרך לטיפול מיותר ח"ו. יש סגולה בדוקה בשם הבעש"ט
ללמוד כל התהלים בלי הפסק, ואתנח סימנא (תהלים ק"ג, ו'ג.) מי ימלא גבורות
ה' (מי יוכל למולל ולהמיס את הדינים והגבורות? מי ש)שמיע כל תהלתו (יאמר
כל התהלים בלי הפסק). אם יוכל כת"ר נ"י באחד הלילות לעשות תיקון כרת
וללמוד כל הלילה לרפואת ... ת"מ במקום שלבו חפץ, ואחר חצות לגמור כל
התהלים - הנה מה טוב. וכבר נתתי סגולה זו לכמה אנשים והועילה להם בעה"ו.
סגולה נגד עין הרע הוא לחש משיבע אני עליכם וכו' שתקין מרן החיד"א, והעיקר
להשמר משיחת הבריות כמאמר יעקב אבינו ע"ה "למה תתראו" (בראשית מ"ב,
א'). טוב לתת צדקה בכל יום ובכל ערב ולהתפלל עבור הדברים המציקים לו
בפך סע, והאומר סלע לו לצדקה על מנת שיחיה בני, הרי זה צדיק גמור (פסחים
דף ח' סע, א'). בדרוש בשבע העבר אמרתי שי"אגורה" בגימטריא "גזרה", אפי'
אגורה אחת שאדם נוטן לצדקה מבטלת מעליו רעות רעות, כמבואר בזוהר
בעובדא של אותו עני שנתן לו ר' יצחק פלגא דזוזא.

ולענין לעזוב את ביהמ"ד בת"א וללמוד לבד - אם בת"א נהנים ממנו חברי ומתלמידי חכמים, מצד דרכי עדיף. ומתלמידי יותן מכולם. בכל אופן לא ילמד לבד ממש, אלא לפחות עם עזר חברה, או שילמד מספר שעות עם חברות ומספר שעות בעיין עצמי לבד. אחוז בזה וגם מס' וגו' והש"ת יצרכו להתעלות בתו"ש ברוב אושר וכבוד כנה"ל וכנ"ה

נאמ"ן ס"ט.

שתהיו עמלים בתורה

מעיזים הם לתקוף ולחרף את אותם אלה שממלאים את חובתם היהודית. **זה בהחלט "פטנט" עתיק**, שאם אתה הטועה והאשם, אל תתגונן, אלא תתקוף, וזה מה שעושים הם, לפעורנו אי אפשר לומר שלא בהצלחה.

כמה כואב הלב, שבני התורה אינם זוכים להערכה העצומה המגיעה להם, ולמרבית הכאב, ואף הפכו הם לשק החבטות של מערכת המשפט ושל פוליטיקאים שונים (משמאל, ולצערנו אף מימין). **אין לתאר את הצער העמוק שחש כל אוהב תורה ועמליה**, בראותו את עלבונה של תורה הנורא בדורו, כאשר כל הציבורים, יהודים ושאינם, זכאים לזכויות אזרחיות, ללא פפפוש במעשיהם ובענייניהם, ורק בני התורה אינם זכאים לזכויות יסוד, והכל בשם הדמוקרטיה, האמת המשפטית והשוויון. וכל הרואה עומד ומשתתם, היכן השוויון, כאשר ציבורים שלמים אחרים מקבלים פטור אוטומטי משירות צבאי (ללא שום הסדרה בחוק)? היכן האמת המשפטית כאשר עוול כזה מתרחש מול עינינו? חיינו? והיכן הדמוקרטיה?

נתאר לעצמנו, שמשום איזו מניעה משפטית, היה נעצר התקציב עבור לימודי המשפטים בכל מרכזי האקדמיה בארץ, האם הארץ לא היתה רועדת!? האם הדבר לא היה מתוקן תוך מספר ימים?! **וכאשר תקציבי עולם התורה מוקפאים כבר חודשים ארוכים, עולם כמנהגו נוהג.** זו עלבונה של תורה! נתאר לעצמנו עוד, שסבסוד המעונות לכל עובדות ההייטק בישראל היה מופסק, האם לא היינו רואים שביתות והכרזה על סכסוך עבודה!? האם גם כאן העניין לא היה מגיע לפתורנו תוך מספר ימים?! **וכאשר מדובר בנושות אברכים עמלי תורה, שמחזיקים את העולם, גם בזה עולם כמנהגו נוהג** (אף שלפי הנשמע נאמרו רעיונות שונים לפתרון הבעיה, אך אין זה מפחית מחומרת העניין ברמה העקרונית שבני תורה אינם זכאים לסיבסוד. חוץ מזה של ברור שהרעיונות ישימים עבור כולם.) **עולמה של תורה.**

יש נקודות רבות לגעת בהם בנושא זה, כמו התמיהה והכאב החד על התבטאויות ומעשים של אנשים מתוך חוגים דתיים, שמצטרפים למקהלת מתנגדי הישיבות. וכן **האכזבה העמוקה**, מהתנהלות חלק ממחנה הימין, שאף שחבים הם את מעמדם והשפעתם לנציגי בני התורה, אינם זועקים על העוול הנורא ועל הפגיעה בכבוד התורה, ואינם פועלים במידה המספקת להסדרת לימוד תורה בארץ ישראל, בלי תנאים, יעדים והגבלות (שזה העניין **החשוב ביותר** לשותפיהם הגאונים), (מבלי להמעיט מהערכתנו הרבה על תמיכתם בעולם התורה ובהידות בעניינים אחרים). **ואל אחינו בית ישראל**, אוהבי התורה ועמליה **בקדושה**, נביע את הערכותנו ואת רגשותנו, ונבקש שלא יאזינו אל הקולות המושגים בכלי התקשורת (הפסולים בלאו הכי).

נחתום וגאמר לבני התורה היקרים והמופלאים, תעלמו גאן מרעשי הרקע, תוסיפו בלימוד והתמדה, וזכרו את הבטחת הקדוש ברוך הוא, כי לא תשכח מפי דרעו. עולם התורה יגדל ויפרח, ושום גזירה מרושעת לא תעצור את התפתחותו המדהימה והמבורכת. (ויש להבהיר ברורות **שלימוד תורה הוא חובה שהיא זכות עצומה**, ללא קשר להגנה על העם, זוהי מצוה גדולה ואדירה – ותלמוד תורה כנגד כולם. אלא שיש להבהיר גם את ההגנה על העם לשיטת ישראל)

לסיום הדברים **בנהיר שאין בכל האמור להוריד מהערכה הגדולה אל חיילי ישראל** שמחריפים נפשם עבור הצלת עם ישראל, וזוכיר את לשונו הטהורה של רבנו הגר"ח שמואלביץ בשיחתו בתקופת מלחמתו יה"ב (שיחות מוסר, מהדור חדשה מע' גה"ר): "מאמרם ז"ל (ב"ב י:) דהרוגי לוד אין כל בריה יכולה לעמוד במחיתתן. והוא משום שמסרו נפשם בעד ישראל. וכזה אני אומר על כולה שמסורים נפשם עבור הצלתו שאין כל הקטלם יכול לעמוד במחיתתם. **והחיוב שיש עלינו להתפלל עליהם הוא בלי גבול**, שהרי רק עבור פותח פתח לחברו, אמרו ז"ל (שמו"ר פ"ה) נפשו חייב לו, קל וחומר למי שמוסר נפשו בעדנו החיוב עלינו בלי גבול". וכך גם כעת חובתנו להרבות בתפילה לשלום חיילי ישראל הנמצאים בידיה באויר ובים, וחלקם אף עמוק בשטח האויב, וממשיגים עצמם עבור הצלת ישראל מיד צר. יה"ר שיתן ה' את כל אויבנו הקמים עלינו נגיפים לפניהם, אחד יסוף אלף ושניים רבבה, ושונאי ישראל המחללים חרבם תבוא בליבם וישתתתם תשברנה.

אחת הסוגיות הבעורות על סדר היום, זה כבר תקופה ארוכה, הוא מה שמכונה "השויון בנטל". הצעות עולות ויורדות, ממשלות קמות ומתפרקות, ועדיין נושא זה מעסיק את הציבוריות בישראל. והאמת שיש בידינו נוסח מושלם להצעת חוק שתסדיר עניין זה, אחת ולתמיד: **"כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים, אפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר והגית בו יומיו ובלילה"**. נוסח זה נכתב לפני שמכונה מאות וחמישים שנה ע"י רבנו הגדול הרמב"ם הציבורי הגדול (פ"א מהל' ת"ת).

תבוננו קצת. הרי אמונתנו היא חד משמעית שלימוד תורתנו הקדושה, מגן על עם ישראל, וכנאמר בספר ויקרא, אם בחקותי תלכו (**שתהיו עמלים בתורה**, רש"י) ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם, ונתתי שלום בארץ. גם מאמרי חז"ל בעניין זה ידועים לכל (כמו המאמר במכות י'). עומדות היו רגלינו בשערי ירושלים, מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה, שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה) ואם כן אין ספק לכל המאמין בקדוש ברוך הוא ובתורתו, שכמה שתרבה תורה בישראל, כך ביטחונו של העם היושב בציון יגבר ויתחזק, ואיביו יפלו לפניו. אמור מעתה, **על כתפי מי נופל "נטל" ההגנה על העם? על עמלי התורה!** ועל כל הממליץ על "שתמטות" כביכול, עליהם ליטול את כל עצי היער ואת כל ארצי הלבנון מבין יבמול.

ולאור כל זאת, האמירות ש"אחרי הטבח הנורא כולם מתגייסים", וכן מסקנות דמות נספוח, הינן **טעויות מוחלטות**, **שרחוקות מהשקפת תורתנו הקדושה**, ואדרבה המסקנא היא, שהטבח הנורא, הוא קריאה מאת הקדוש ברוך הוא ש"כלם שבים בתשובה, כולם עוסקים בתורה, וכולם מפשפשים במעשיהם" (על משקל המשפט הנ"ל). **מריני ומשמח לראות צעירים** שאף שלא גדלו בבתי שומרי תורה, אכן הגיעו למסקנות אלו, בעקבות המאורעות הקשים, כמו שתירא, אצל בצורה נוגעת אל הלב, אחר הנערים שהחל בהנחת תפילין בבית ספרו, יחד עם חבריו. **אשריהם ואשרי חלקם!**

והנה לא רק שמתנגדי עולם הישיבות, לא נאלצים להתגונן ולהסביר מדוע חלקם אינם ממלאים חובתם הנ"ל, לעסוק בתורה, וכן לשמור את מצוותיה, אלא יתירה מזאת,

[illegible]

פְּתִיל תַּכְלֶת, מצוות ציצית בשלמות!

מרטין סמואלסון

מרן שר התורה הגר"ח שליט"א
הורה לך "א בזה"ל: (בסודות) "אז איר האלט אז איר
ווייסט ברור, זענט איר מחויב צו עס אנצוטאן"
(אם אתה ארוז שזה ברור, אז אתה מחויב ללבושד).

ג.ב. לאחרים השואלים הורה באופן שונה

עדיין מסתפק? המקל והחזק! כפי דלאן במסמך ממשלתי!
ע' המלה - יו עיר ושלום

0799-1000-65

וזכרתם.

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אֹתָם. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו' (שמות ל"ה, א'-ב').

שואל מהר"ם אלשיך מספר שאלות מדוע כתוב: 'אֲשֶׁר צָוָה ה' לַעֲשׂוֹת אִתָּם'; לכאורה מספיק 'אֲשֶׁר צָוָה ה'', כמו שבהמשך כתוב: 'זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָוָה ה' לאמר' וגו' (פסוק ד') ועוד שאל, מדוע כתוב 'שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה', ולא 'תַּעֲשֶׂה' או 'תַּעֲשִׂי'?' וכן לכאורה הפסוק היה צריך לומר: '**וּבִשְׁשֶׁת יָמִים,** כִּיֹּן שֵׁה הַמֶּשֶׁךְ הַדְּבָרִים, כִּאלוֹ אָמַר: אֱלֹה הַדְּבָרִים שֶׁ' צָוָה לַעֲשׂוֹת, וְתַעֲשֶׂה אוֹתָם רַק בִּשְׁשֶׁה יָמִים, וְאַם כֵּן מִדּוּ עָשָׂה כְּתוּב בְּלִי נֶאֱמָר? הַחֲבוּר? ועוד הרב הארי"ר שם בהמשך שאלות כדרוש בקשר.

בשביל להבין את זה, שואל הרב עוד כמה שאלות. לכאורה איך עם ישראל בנו את המשקן? הרי עשית הכלים היא עבודה ה' עדינה מאד, היא צריכה זהירות, והם לעמט זאת עבדו במצרים עבודות מגשמות. היו עובדים בבגד, איך אפשר לקחת עובד בגין ולתת לו להיות צורך? ועל רק זה, הרי בגיית המשקן והכלים לא היתה מלאכה קלה, היא צריכים לעשות את כל המנונה הכולל של הגביעונים ולקחתם והפצתם הקנים ממקשה אחת של זה, לא ממכה חלקים. וכן בגיית הפזל שביצאו ממנה הכרובים איננה מלאכה קלה. והם לא למדו את האמנות הלה.

בנוסף, הרי היו צריכים להזהר שהמשקל של הזהב שנתרם, יהיה בדיוק כמו המשקל של הכלים לאחר עשייתם. שלא פול מההבדל מאומה. בדרך כלל כשצורך עושה עבודה, יש לו פלאטה של זהב שהוא מתיר, ואחר כך עד שהוא יוצר את הכלים. כמה גרמים נשפרים ונופלים על ידי ההתקן או השקטות וכדומה, ואולי הם צריכים שאותה כמות של זהב תשאיר גם אתה, אחר כך זה אפשרי?

(שמות כ"ה, ט'), ואמר לו שפך עם ישראל צריכים לעשות. משה אמנם ראה את זה, אבל איך יסביר לעם ישראל בצורה מדיקת? הרי אדם ששועה ללי, גם אם הוא האמן הגדול ביותר, אאם הוא רואה תמונה הוא לא יכול לעשות בדיק כמו מה שראה, אלא קרוב לזה. וכאן משה אפילו לא ראה להם תמונה, רק הסביר להם בעל פה, איך בדרך הטבע אפשר לעשות בדיק בראייה? תמהות קשות מאד.

מב רבנו האלשיך הקדוש תש

הלב הם שעשו את בגיית המשכן וכליו, הם אמנם פעלו, אבל הקדוש ברוך הוא עשה! בן־אנוש לא היה יכול לעשות את המשכן בצורה הזאת, גם אם הוא היה הממחה הגדול ביותר. וזהו מה שאומר הפסוק: "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם", בכיבוד הקדוש ברוך הוא בעצמו עשה אותם. ולכן גם הפסוק אומר "ששתי ימים תעשה מלאכה", המלאכה היתה נעשית מאליה על ידי הקדוש ברוך הוא, ורק היתה נראית כאלו על ידי בני אדם. ומטעם זה לא כתוב "ובששתי ימים", כיון שזו לא הוראה שך הם יעשו, אלא זה ספור המציאות שתיהיה. שהמלאכה נעשית מאליה תעשה רק ששה ימים.

הגאון רבי **רחמים חורי** זצוק"ל, היה רב בג'נזבא, ובכל זאת לא היה הנגה מקפת הקהל, אלא מגיע כפיו. היה עובד שעתים ביום בשוק כצורף, ובשאר היום שוקד על התורה. אף על פי שהיה עובד רק שעות ביום, היה מספיק ביום מה שאנשים מספקים בשבוע ובחדש, ולא היה צריך לעבוד יותר מה. פעם שאל אותו אחד הצורפים: "למדנו רבנו, שכל מיני צמידים עבים שנקראים 'דבל' עם חטובים מזהים, לי לוקח שבוע שלם לעשות אחד כזה, איך הרב מצליח לעשות אחד בכל יום?" איזו אמנות! אולי הרב? אותה יום חושב את זה?

למה תדאג

דבר זה אֲנִחנוּ רואים במוסדות שלנו "חֲקֵמַת רַמְיִים", כֹּל חֲדָשׁ נִסִּים וְנִכְלָאוֹת. הַיּוֹסֵפֶר פִּעְמָיִם שֶׁהֵייתִי צָרִיךְ לְהַשִּׁיג סִכּוֹם כֶּסֶף גָּדוֹל תּוֹךְ מִסְפֵּר יָמִים, וְאֵין בְּיַד הַכֶּסֶף, וְכִי אִם יִצְאָה לַהֲדָרִים וְסִתְדָר?! בְּגִלּוֹל הַדְּאָגָה אוֹכֵל לְהִבְיֵא אֶת הַסִּכּוֹם? וְנִאֲמַת תְּמִיד בְּנִס הַכֹּל מִסְתַּדֵּר. אִם אֲנִחנוּ מִבְּנִיִּים שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מֵבִיא אֶת הַכֶּסֶף, וְאֲנִחנוּ עוֹשִׂים רַק

אֶת הַשְּׂתֵדּוּת, אֵין לָנוּ מֶה לְדַאֵג! וְכִבֵּר אָמְרוּ בְּעֲלֵי הָרִמּוֹז, שֶׁבְּמִלָּה דִּאֲגָה יֵשׁ אֶת כָּל הָאוֹתִיּוֹת מֵאֵלֶּיךָ עַד הָ"א מַלְבֵּד הָאוֹת בִּי"ת, לְרִמּוֹז שְׂכָאֲשֶׁר יֵשׁ בְּטַחֲוֹן אֵין דִּאֲגָה.

פ"ז, ב), ואמרו חכמים (ברכות
דף ח' ע"א): אוהב ה' שְׁעָרִים
הַמְצִינִים בְּהִלָּכָה. בְּכֹל־
וְיִשְׁיבָה אֲנַחְנוּ לְדוֹמֵדִים הַלָּכָה,
וּבִזְכוּת זֶה ה' עֲזָר שִׁיְהִי סֵעַד
גָּדוֹל לְמוֹסְדוֹת.

יש לנו כאן חוכמת יפה מאוד
 'ואהבת לרעך כמוך' בשני שקלים בלבד
 בנושא שמירת הלשון המהמר תלמוד חכם גדול
 (המשפחה)

2

ההגרלה השנתית בס"ד מבית
מוסדות הקרשים דרכי העיון

עוד התנן
רס"ח נוספים

₪60,000

מסיבות לשמח עליות 5,000 ש"ח בלתי חוזרת

03-5781267

- **1916** - **1917** - **1918** - **1919** - **1920** - **1921** - **1922** - **1923** - **1924** - **1925** - **1926** - **1927** - **1928** - **1929** - **1930** - **1931** - **1932** - **1933** - **1934** - **1935** - **1936** - **1937** - **1938** - **1939** - **1940** - **1941** - **1942** - **1943** - **1944** - **1945** - **1946** - **1947** - **1948** - **1949** - **1950** - **1951** - **1952** - **1953** - **1954** - **1955** - **1956** - **1957** - **1958** - **1959** - **1960** - **1961** - **1962** - **1963** - **1964** - **1965** - **1966** - **1967** - **1968** - **1969** - **1970** - **1971** - **1972** - **1973** - **1974** - **1975** - **1976** - **1977** - **1978** - **1979** - **1980** - **1981** - **1982** - **1983** - **1984** - **1985** - **1986** - **1987** - **1988** - **1989** - **1990** - **1991** - **1992** - **1993** - **1994** - **1995** - **1996** - **1997** - **1998** - **1999** - **2000** - **2001** - **2002** - **2003** - **2004** - **2005** - **2006** - **2007** - **2008** - **2009** - **2010** - **2011** - **2012** - **2013** - **2014** - **2015** - **2016** - **2017** - **2018** - **2019** - **2020** - **2021** - **2022** - **2023** - **2024** - **2025** - **2026** - **2027** - **2028** - **2029** - **2030** - **2031** - **2032** - **2033** - **2034** - **2035** - **2036** - **2037** - **2038** - **2039** - **2040** - **2041** - **2042** - **2043** - **2044** - **2045** - **2046** - **2047** - **2048** - **2049** - **2050** - **2051** - **2052** - **2053** - **2054** - **2055** - **2056** - **2057** - **2058** - **2059** - **2060** - **2061** - **2062** - **2063** - **2064** - **2065** - **2066** - **2067** - **2068** - **2069** - **2070** - **2071** - **2072** - **2073** - **2074** - **2075** - **2076** - **2077** - **2078** - **2079** - **2080** - **2081** - **2082** - **2083** - **2084** - **2085** - **2086** - **2087** - **2088** - **2089** - **2090** - **2091** - **2092** - **2093** - **2094** - **2095** - **2096** - **2097** - **2098** - **2099** - **2100** - **2101** - **2102** - **2103** - **2104** - **2105** - **2106** - **2107** - **2108** - **2109** - **2110** - **2111** - **2112** - **2113** - **2114** - **2115** - **2116** - **2117** - **2118** - **2119** - **2120** - **2121** - **2122** - **2123** - **2124** - **2125** - **2126** - **2127** - **2128** - **2129** - **2130** - **2131** - **2132** - **2133** - **2134** - **2135** - **2136** - **2137** - **2138** - **2139** - **2140** - **2141** - **2142** - **2143** - **2144** - **2145** - **2146** - **2147** - **2148** - **2149** - **2150** - **2151** - **2152** - **2153** - **2154** - **2155** - **2156** - **2157** - **2158** - **2159** - **2160** - **2161** - **2162** - **2163** - **2164** - **2165** - **2166** - **2167** - **2168** - **2169** - **2170** - **2171** - **2172** - **2173** - **2174** - **2175** - **2176** - **2177** - **2178** - **2179** - **2180** - **2181** - **2182** - **2183** - **2184** - **2185** - **2186** - **2187** - **2188** - **2189** - **2190** - **2191** - **2192** - **2193** - **2194** - **2195** - **2196** - **2197** - **2198** - **2199** - **2200** - **2201** - **2202** - **2203** - **2204** - **2205** - **2206** - **2207** - **2208** - **2209** - **2210** - **2211** - **2212** - **2213** - **2214** - **2215** - **2216** - **2217** - **2218** - **2219** - **2220** - **2221** - **2222** - **2223** - **2224** - **2225** - **2226** - **2227** - **2228** - **2229** - **2230** - **2231** - **2232** - **2233** - **2234** - **2235** - **2236** - **2237** - **2238** - **2239** - **2240** - **2241** - **2242** - **2243** - **2244** - **2245** - **2246** - **2247** - **2248** - **2249** - **2250** - **2251** - **2252** - **2253** - **2254** - **2255** - **2256** - **2257** - **2258** - **2259** - **2260** - **2261** - **2262** - **2263** - **2264** - **2265** - **2266** - **2267** - **2268** - **2269** - **2270** - **2271** - **2272** - **2273** - **2274** - **2275** - **2276** - **2277** - **2278** - **2279** - **2280** - **2281** - **2282** - **2283** - **2284** - **2285** - **2286** -

The photograph shows a handwritten letter on lined paper. The text is written in cursive and is mostly illegible due to blurring. A circular postmark is visible on the left side of the letter, indicating it was mailed from New York City. The date "1944" is visible at the bottom right of the letter.

דברי

לשאלות, פרטים ופניות: kise09.79@gmail.com : לאיילת כיסוד

תמונה מקורה בויקספדיה

חידה

מה הכי גרוע? ומה הכי אהוב?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

הלכה נאמנה

הלכות ברכת האילנות

א. **בחדש ניסן יש לנו את ברכת האילנות.** בחוץ לארץ היו עושים ברכת האילנות בחל המועד. למה היו עושים ככה? כי כל יום הולכים לעבודה, יש הרבה עבודה, שבועים שלפני פסח אין זמן. ולכן השאירו את זה לחל המועד שאנשים בטלים ממלאכתם בדרך כלל. והיו גם כן נוהגים בתנוס שהולכים אז לקברי צדיקים מלפני 250 שנה (היו הולכים לקברים של רבי משה דרמון, ורבי אברהם טב, ועוד אחד שנקרא קאדי (שור) - רבי יוסף בשמוט. בדרך כלל בחל המועד לא הולכים לקברות. אבל קברי צדיקים שעבר עליהם הרבה זמן, אדם לא יגיע ליד כזו, ולכן אפשר ללכת. אבא היה הולך, ורבנים אחרים היו הולכים, והיו מספרים עליהם. כל הדרך היה רבי אלהו גז ו"ל (מורי ורבי בגמרא) מספר לאבא עליהם, ככה שמעתי ממורי ורבי, וככה שמעתי מאבי, והיום נדמה לי שכל הקברות האלה נחרשו והלכו.) [המנהג היום בארץ ישראל לברך בראש חודש ניסן, וזרזים מקדימים למצוות. (ה' ניסן ח"ב עמ' 100)].

ב. **למה לא מברכים "שהחינו" על ברכת האילנות?** יש בזה שני טעמים. טעם אחד, כי אין מנהג לראות את האילנות. הגמרא אומרת (ברכות דף מ"ג ע"ב): "האי מאן דנפיק ביומי ניסן" - מי שיצא בימי ניסן, וראה אילנות יפים, פורחים ומלבלבים, הוא מברך. לא אמרו חכמים לראות. רק מי שהלך וראה צריך להודות. אמה מודה על הפרחים ועל האילנות, אבל אמה לא חייב לראות אותם. וטעם שני, שלכתחלה מברכים את הברכה הזאת בניסן. (אמנם אם אדם ראה לפני ניסן וברך צא ידי חובה, אבל זה לא לכתחלה, הגמרא אומרת "האי מאן דנפיק ביומי ניסן"). אז לפעמים הוא ראה את זה כבר לפני כן בסוף אדר, אדם שהולך במקומות של גנות ופרדסים ויש שם אילנות "נחת רוח", איזה יפי. היה ראי לברך כבר בימי אדר, אבל על פי הסוד צריכים לחכות עד ניסן. [ואם פן אף יברך "שהחינו" וכבר נהנה מהם].

ג. **יש לברכה הזאת שני טעמים, טעם על פי הסוד וטעם על פי הפשט.** ורבי יוסף חיים [רבנו הבן איש חי] עשה לה שתי תפלות (בספר לשון חכמים ח"א סי' ט"ו וסי' מ"ב), תפלה אחת על פי הפשט שנוקה לראות ארץ ישראל פורחת, ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה (יחזקאל מ"ו, י"ב). ככה על פי הפשט, אמה רואה את האילנות פורחים ונצנים עולים ואמה מברך. ויש תפלה על פי הסוד שהנשמות המוגלות באילו. ילכו למקומם העליון. **פעם בבגדד הלכו כמה רבנים לברך על האילנות אצל גוי אחד,** הוא הרשה להם לברך וברכו. שנה הבאה באו לברך שם, אבל הוא אמר להם: לא, בשום פנים ואופן! שאלו אותו: למה לא? אמר להם: בשנה שעברה ברכתם וכל האילנות נבלו הלכו לאבד... בברכות שלכם אתם מקללים את האילן... אמרו לו: אנחנו לא מקללים את האילן, אלא אנחנו עושים דבר טוב בשביל הנשמות שנמצאות שם. וכאשר הנשמות פרחו, ממילא האילן הלך. "והעלה נבל ואמת להם יעברום" (ירמיה ח', י"א).

ד. **לכתחלה יש לברך על שני אילנות,** ובדיעבד אפילו אילו אחד מספיק. מרן הרב עובדיה ע"ה אמר פעם שצריך שנים כלשון הגמרא "אילני דמלבלב" (חזון עובדיה פסח עמ' י"א). אבל אחר כך הוא חזר בו (בחזון עובדיה ברכות עמ' תנ"ח). ואני הבאתי בספר ה' נסי ח"ב עמ' ט"ו) שגם הרב אוירבך ע"ה ברח על אילו אחד. יש לנו כאן אילו אחד או שנים של הנבאי של בית הנבנים [אחבת התורה-איש מצליח - ר' נסים לוי הי"ד]. אנחנו הולכים אליו ביום ראש חודש ניסן ולא מחפשי עד חל המועד, אלא מברכים מיד.

ה. **יש מי שאמר שמצוה לצאת מחוץ לעיר לברך את האילנות.** אמר את זה חכם גדול - **רבי חיים פלאגי** (ש"ת לב חיים ח"ב סי' מ"ה). וזה על פי הרמב"ם שכתב (מהלכות ברכות הי"ג) "היוצא לשדות או לגנות ביומי ניסן". מה זה היוצא לשדות? יוצא מהעיר. "ולגנות" - בזמנו גנות יש רק מסביב לעיר,

בבתים אין גנות. איזו עניית היתה אז. היום אנחנו יודעים שיש גנות כמעט בכל בית. (כשאני באתי עולה חדש, התפלאתי: מה זה המדינה שלנו בלה גנות... גנה ועוד גנה ועוד גנה.) **ואם כן "גנות" אפשר גם בעיר.** (ומה שהרמב"ם כתב "היוצא", הוא לקח לשון הגמרא. בגמרא (ברכות דף מ"ג ע"ב) כתוב "האי מאן דנפיק" (מי שיצא). דנפיק מנפית. לא מכרח להיות נפיק מהעיר. הרב פרי האדמה (על הרמב"ם שם) אמר שמלשון הרמב"ם שכתב "היוצא לגנות" משמע אפילו נטיעים בתוך חצר. ורבי חיים פלאגי אמר לא מלשון "היוצא לגנות" זה רק מחוץ לעיר. אבל באמת אין ראייה לא מזה ולא מזה. הרמב"ם כתב לשון הגמרא. בגמרא כתוב "האי מאן דנפיק" דנפיק פרושה היוצא, ויש גנות גם בתוך העיר.) וכן דעת מרן הרב עובדיה ע"ה בספרו (חזון עובדיה פסח עמ' י"ב). והוא אומר שאם אמה הולך מחוץ לעיר, חבל על הזמן שלקח [זה בטל תורה]. **לכן מאז ומתמיד נהגנו לברך על אילנות בתוך העיר.** ויותר מזה, ככה מעיד רבי חיים פלאגי (מועד לכל ח' סי' א' אות ו') שרפני קושטא (בזמנו קושטא היתה עיר מלאה חכמים) נוהגים להקל לברך בתוך העיר, ושכב נהג הזאון בעל חקרי לב [סבו של רבי חיים פלאגי, שהיה הראשון לציון]. אין אחר המנהג כלום [ויש לנהוג כהמנהג]. (וראה בספר ה' ניסן ח"ב עמוד י"ב).

ו. **על פירות מרובים אין לברך עליהם.** אבל על פירות יבולים לברך, משום שהתפוזים האלה לא בטוח שהם מרובים. יש סבא של החזון איש (כלאים סי' ב' אות ט') שכל פירות הקדר זה סוג אחד, הם לא נקראים מרובים. לפי דעתו אפשר לכתחלה להרביץ קושטא עם תפוז, וזה בסדר גמור. (גלינות: 403 אותיות י"ב והלאה, 202 אותיות ו' 155 אותיות ט' 8 אותיות א וב' 350 אות כ' והערה 19, 351 אותיות ב' וג').

ידע תדע

ובין ראש חודשים. בתשרי כבר יצאה השנה הקודמת, אבל בניסן מתחילים החדשים. זה פותר הרבה דברים. האבן עזרא כותב את זה בפ' שש משפטים בהרחבה רבה (שמות י"ב ב'). ואפילו שגגה כלל דבריו קצרים, כותב כאן בהרחבה. (גליין 253 אות ב', וגליין 302 אות ו').

הסכות זה מועד שנת השמטה? השמטה מתחילה לכאורה מניסן? אלא השמטה מתחילה מתשרי, "במעד שנת השמטה בחג הסוכות" - זו השנה. החדשים מתחילים מחדש ניסן והשנה מתחילה מחדש תשרי. ויש עוד פסוק אחר בפ' שש משפטים (שמות כ"ג, ט"ז): "והג האסף בצאת השנה". מה זה צאת השנה? אלא ודאי שהשנה מתחילה מתשרי, ובהג האסף כבר יצאה השנה הקודמת. מכרח שיש הגדל בין צאת השנה

פעם כתבתי בספר ר' בני ח' של מורי ורבי רבי יצחק בוחנין זצ"ל ככה: "לפי התורה השנה מתחילה בניסן, וחכמים קבעו שמתחילה בתשרי". ואבא זצ"ל אמר לי: וכן החכמים חולקים על התורה! אמרתי לו: מה אני אכתוב אמר לי: תכתב, החדשים מתחילים בניסן, והשנה מתחילה בתשרי. והאבן עזרא הוכיח את זה מפסוק מפרש בפרשת ויג' (דברים ל"א, י'): "מקץ שבע שנים במעד שנת השמטה בחג הסוכות". וכן חג

הופיע! הופיע! הופיע!
בס"ד לאחר יותר מ- 40 שנה

השקה ראשונה

אשכול הכופר

תולדות חייו של מרן הסבא קדישא רבינו
רחמים חי חזיתתה הכהן זצוק"ל

וכי מאות עבודות חדשות,
מכתבים נדירים, שלשלת
הכהונה בג'דבא ועוד...
אשר רואים אור לדאשונה
בספרים אלו

יצירת פאר זו נערכה
ע"י מכון אורח צדיקים

לפרטים והזמנות
9105 * שלווחה 6

ספר זה נכתב על ידי
הרב מרן הסבא קדישא רבינו
רחמים חי חזיתתה הכהן זצוק"ל
הרב מרן הסבא קדישא רבינו
רחמים חי חזיתתה הכהן זצוק"ל

גדולי וצדיקי הדור פסקו:

והזוכה לתמוך
במפעל צדקת ה'
ותורתו הקדוש הזה,
יתקיימו בו כל
הברכות שבתורה
הקדושה

וכל העוזרים
יתברכו להיכלל
בכסא של רחמים
בדין של ר"ה
ב"ה
י"ח
י"ח

מי שתומך באברכים הקב"ה
יכרך אותו בכפלי כפליים
ולא ידע מחסור
וצער כל ימיו

כל התורם ידע שהוא
שם את כספו
בידיים נאמנות
וגדול שכרו בעולם הזה
ובעולם הבא

וכל המסייעים בידם
יקבלו בחזרה אלף
פעמים מידו של
הבורא יתברך
בנחת ושלום ובשלוש בית
ובנים צדיקים ובבריאות...

אין ספק!

מעזת קמחא דפסחא, מעבירים לאברכים עמלי
תורה המוסרים נפשם על לימוד התורה מתוך
דוחק וצער!

ברכה אישית ממרן ראש הישיבה שליט"א
כל התורם 720 ש"ח ומעלה
יתברך מפי מרן ראש הישיבה שליט"א בעת רצון

קופת החסד
תמכין דאורייתא
שע"י כולל אברכים - כסא רחמים

בראשות האגפים:
הרב דוד עידאן, הרב יעקב כהן והרב אליהו מאדאר שליט"א

נותן לתורם בהעברה בנקאית:

לפקודת 'תמכין דאורייתא' - ירך יעקב (ע"ר)

בנק דיסקונט סניף 139 מ.ח. 166712355 | קוד מוסד: 38365

בטלפון: 055-676-3536 | בעמודות 'קהילות' ברחבי הארץ

התרומה מוכרת לפי סעיף 46